

**ALLA SOM
FÖLJT SVT:s serie
Husdrömmar**
Sicilien har med
stor sannolikhet
uppmärksammat
den stora
snäckspegeln, ett
verk av Mikael
Hjärtsjö och
Buster Eriksson,
shellman.se. Den
här magnifika
spegeln har de
döpt till *Luxury
ordeal*.

SPECIAL

VILKEN SNÄCKA!

Något som alltid passar in och fascinerar i de mest vitt skilda arrangemang och stilar är snäckor i olika former. Nu står de högt i kurs – igen.

Av LOTTA HANSSON Foto RESPEKTIVE AUKTIONSHUS

Må vara att det sedan en tid sägs att snäckor är den hetaste inredningsdetaljen. Bland annat lär Madonna ha snäckkonst på väggarna och många inredningsproducenter tar fram allt från fåtöljer till vaser och skålar i snäckform. Men snäckor har tillhört våra käraste och viktigaste ägodelar sedan urminnes tider.

I Skhul-grottan i Israel har man hittat upp till 135 000 år gamla genomborrade snäckor som troligen har burits som smycken och här i Europa har man funnit snäckhalsband som är tiotusentals år gamla.

Väldigt länge var snäckor riktig hårdvaluta. Av alla förmoderna valutor räknas kaurisnäckan till den som varit mest gångbar på flest platser och under längst tid. Under flera tusen år användes framför allt arten *Cypraea moneta* som betalningsmedel i stora delar av Stilla havets övärld, Asien och Afrika. Ända fram till 1920-talet lär snäckor ha varit ett av de vanligaste betalningsmedlen i Västafrika.

Avståndet från ursprungsorten ökade i regel värdet på en snäcka och att ha en exotisk snäcka i sin ägo visade att ägaren var berest. Under 1400- och 1500-talen var snäckskalkaméer populära bland de nordeuropeiska aristokraterna, ett litet bevis på att man varit på bildningsresa och tittat på antika lämningar i Italien och Grekland. Längre fram på 1800-talet, då fler fick råd att resa, blev de fina souvenirer.

DET SOM TROLIGTVIS FASCINERAT människan genom tiderna är snäckornas fantastiska former och känsla. De väcker förundran och ger en förnimmelse av att det finns andra världar och värden. Håller vi dem mot örat är det lätt att tolka deras sus som berättelser om exotiska platser och äventyr. >

ÄLSKAR MAN TORUN

BÜLOW-HÜBE (1927–2004) och snäckor blir det inte bättre än så här. Silverringen med snäckskal hade ett litet nagg, men oj så fin. Lycklig den som ropade hem den för 2 400 kr (3 000) på Crafoord i Lund.

GUNNAR NYLUNDS

(1904–97) skulpturer är eftertraktade. Den här snäckformade skulpturen med glasyr i grön och rödbrun ton, ca 36,5 cm hög, såldes på Stadsauktion Sundsvall. Klubbpriset blev 16 500 kr (10 000).

DEN FINSKE FORMGIVAREN

Paavo Tynells (1890–1973) lampa *Snäckan*, 1938/39, är hett eftertraktad. Framför allt de äldre, tillverkade av Taito Oy (konstgjuteriet som Paavo Tynell var med och grundade 1918). Exemplaret på Bukowskis Helsinki Spring Sale gick för 34 000 kr (27 000–33 000).

”Snäckor har tillhört våra käraste och viktigaste ägodelar sedan urminnes tider.”

FÅGELBAD ÄR ETT MÅSTE i trädgården nu när somrarna blir allt varmare. Ett av de finaste är Byarum Bruks tidlösa *Snäcka* i återvunnet aluminium. Pris 2 080 kr.

SKULPTUREN
Morning Glory är ett verk av snäckkonstnärerna Buster Eriksson och Mikael Hjärtsjö.

SÅ VACKER I SIN ENKELHET och med en snäcka i det rundade krönet. Spegellampetten, gjord av Joseph Schürer d.y. (spegelfabrikör i Stockholm 1769–85), har träskuren dekor förgylld med polerat och mätterat guld. Den klubbades för 34 000 kr på Stockholms Auktionsverks Fine Art förra året (35 000–40 000).

SNÄCKAN SOM MOTIV håller i sig. På senare tid har det kommit fåtöljer formade som en snäcka. Den här heter *Trapezium* och kommer från Eichholtz i Holland.

PLOCKA SNÄCKOR PÅ SEMESTERN?

Att packa ner en snäcka när det är dags för hemresa kan verka lockande. Vad man kanske inte vet är att en snäcka i resväskan numera kan bidra till ökad organiserad brottslighet och negativ miljöpåverkan.

Den illegala verksamheten är stor, och bara för att snäckorna säljs på en marknad betyder det inte att det är lagligt att föra ut dem ur landet. Enligt Jordbruksverket, den instans som kan berätta vad som är lagligt att ta med sig hem från resan, kan du behöva ett Cites-tillstånd. Vilket i sin tur både kostar en slant och tar tid. Men en liten snäcka som man själv hittat på stranden, den kan väl inte spela så stor roll, kan man tycka. Jo, säger Världsnaturfonden (WWF). Många arter är hotade, och även om snäckan är död kan den nyttjas av något annat djur. Dessutom är de en del av stranden som skyddar mot erosion när havsytan stiger. Så värnar du om naturen är det bäst att avstå helt eller åtminstone ta reda på vad som gäller.

KÄRLEKEN TILL HAVET känns alltid nära i Tove Janssons (1914–2001) konstnärskap. Målningen med en snäcka och en solfjäder, 61,5x73 cm, är signerad 1944. Vid auktionen på Bukowskis i Helsingfors låg värderingen på cirka 88 000–110 000 kr. Buden slutade först vid 448 000 kr.

Och visst är det märkligt att något kan vara så hårt och vasst och samtidigt så silkeslent?

Kort och gott, snäckor tilltalar oss med sin tidlösa skönhet. Inte alls konstigt att Sandro Botticelli valde att låta kärleksgudinnan stå på ett snäckskal när han målade *Venus födelse* (ca 1486). Eller att dessa naturens mirakel har inspirerat så väl Le Corbusier som Estrid Ericson, Barbro Nilsson och Tove Jansson, bara för att nämna några. Tittar man noga finns det snäckavbildningar överallt, inte minst på föremål i stilarna rokoko och art nouveau.

eller sten på stranden och hängde på sin pilgrimsdräkt.

Även för den spanska pilgrimsleden Camino de Santiago är snäckan en av de viktigaste symbolerna, närmare bestämt en sorts kammussla som går att hitta vid Galiciens klippiga kust. Förr bar många pilgrimer också ett stort musselskal i hatten, det fungerade både som mat- och dryckeskärl. Snäckan sägs även symbolisera födelse, liv och fruktbarhet. För Hilma af Klint stod formen för utveckling och evolution. Andra väljer att se snäckan som en påminnelse om vikten av att lyssna till både sig själv och andra. ●

EN SNÄCKFORMAD SKÅL

som många drömmer om är Wilhelm Kåges *Guldarrara* från 1930-talet i flintgods för Gustavsberg. Högsta bud på Stockholms Auktionsverk Magasin 5 landade på 1 800 kr (1 000).

SNÄCKAN SOM SYMBOL är en fascinerande historia. Veldig ofta förknippas den med resande. Kanske har det sitt ursprung i vallfartsorten Mont-Saint-Michel i franska Normandie. En plats dit pilgrimer vandrat i snart tusen år. Som bevis för att de varit där tog de med sig en sten från kyrkmuren eller en bit av altarkläderna. När det förbjöds plockade man i stället en snäcka

CHAMPAGNEKYLARE i förgyllt nysilver, omkring 1900. På Auktionshuset Kolonn ropades den hem för 2 105 kr (3 000) för några år sedan.

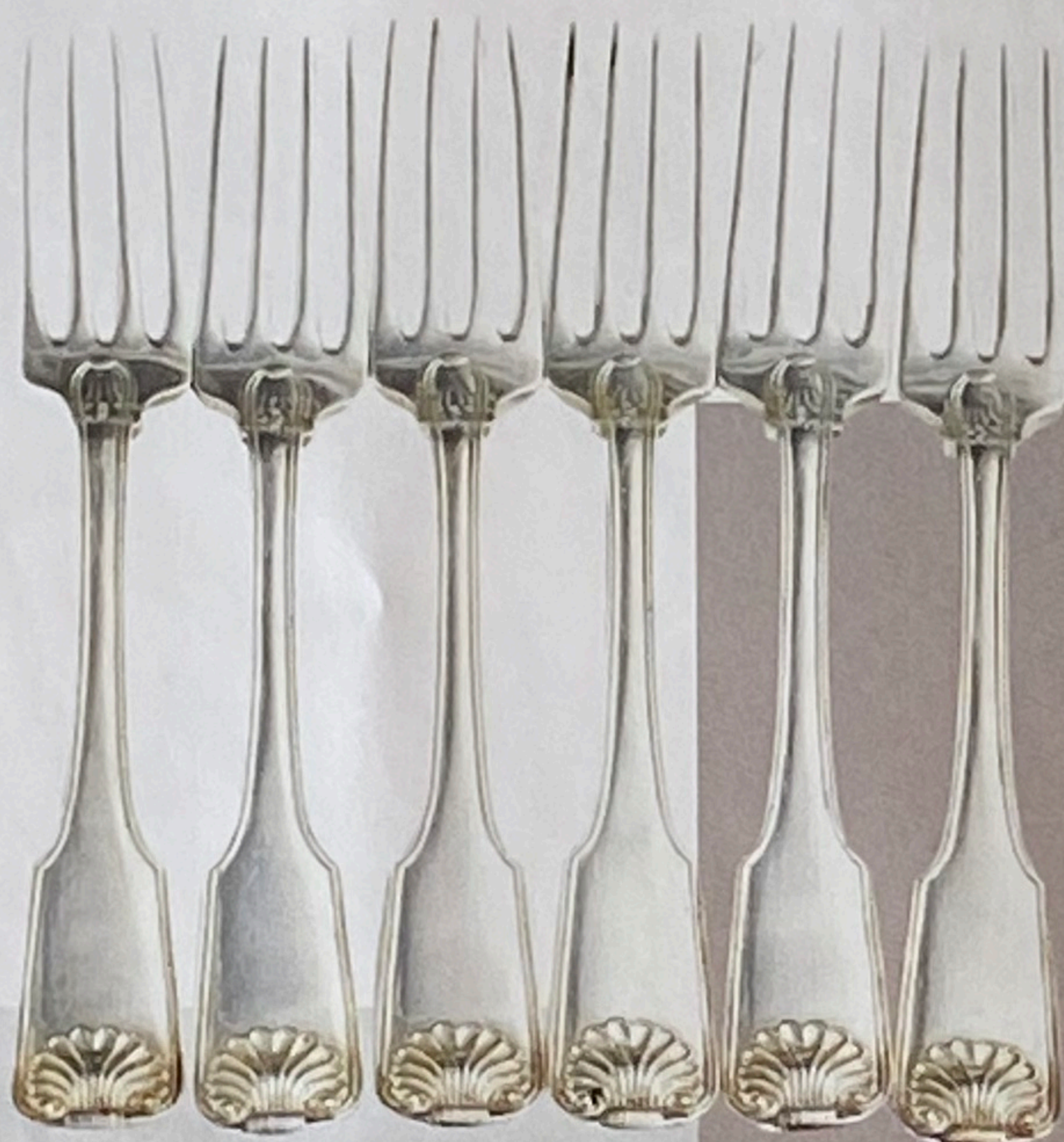
FOLKE BENSOWS (1886–1971)

Trädgårdsmöbel no 2 i svartmålat gjutjärn med grönmalade plankor och snäckformade handtag passar även inomhus. Taburetten var med på Stockholms Moderna på Bukowskis för ett antal år sedan. Utropet låg på 8 000–10 000 kr. Klubbslaget kom först vid 22 000 kr.

SEX MATGAFFLAR

av Johan Petter Grönvall, Stockholm 1833, med snäckdekor och adelsvapen klubbades för 3 179 kr (2000) på Stockholms Auktionsverk Globen.

ETT LEJONGULT HANDFAT med snäckform kan onekligen bli ett samtalsämne. Detta i porslin och mässing, daterat England 1980, värderades till 600 kr på Helsingborgs Auktionskammare. Buden slutade först vid 6 100 kr!

SKALDJURSÄLSKARE LOCKAS

garanterat av Wedgwoods skaldjurservis *Nautilus* i benporcelain med matt finish. I ropet ingick 42 delar märkta *Etruria Moonstone, England*. Stockholms Auktionsverk i Malmö värderade servisen till 4 000 kr i fjol. Klubbslag kom vid 3 600 kr.

”När art déco-stilen var på topp fick alla möjliga inredningsdetaljer snäckform.”

SNÄCKOR ÄR TYPISKA för rokokon och här pryder de en karmstol från 1700-talet med lös stoppad sits. Vinnande bud för den renoverade stolen slutade på 6 000 kr (6 000) på Gomér & Andersson i Linköping.

HAR MAN EN GÅNG fått syn på den danske guldsmeden Arje Griegsts (1938–2016) servis *Konkyllie* glömmes man den aldrig. I dag är den svår att hitta men väl värd att söka efter. Den tillverkades av Royal Copenhagen i rosa 1978–1984, sedan var en vit modell i produktion fram till 1990-talet. En sockerskål i fint skick klubbades för 6 006 kr (4 000) på Stockholms Auktionsverk Malmö.

EN AV DE FÖRSTA mattkompositioner i gobelängteknik som gjordes i Märta Måås-Fjetterströms ateljé var Barbro Nilssons *Snäckorna*, ritad 1943. Barbro Nilssons främsta inspirationskälla var havet och stranden. Mattan med måtten 270x197 cm, signerad AB MMF BN, klubbades för 120 000 kr (125 000–150 000) på Stockholms Auktionsverk Fine Art i höstas.

PRYDER SIN PLATS i trädgården gör Carl-Oscar Avéns (1894–1984) *Flicka på snäcka* i gjutjärn från Näfvevarns bruk. Signerad C O AVEN och ca 54 cm hög. Under Stockholms Auktionsverks Fine Art-auktion gick buden i taket och klubban slog först vid 76 050 kr (25 000–30 000).

”I Israel har man hittat upp till 135 000 år gamla genomborrade snäckor som troligen har burits som smycken.”

LAMPOR MED SNÄCKFORMADE skärmar är alltid dekorativa och brukar dyka upp på auktioner med jämna mellanrum. Bordsmodellen i mässing från 1900-talets andra hälft klubbades för 1 207 kr (1 000) på Södermanlands Auktionsverk.

SHELLS LOGOTYPE introducerades 1901 och företaget handlade först med antikviteter, kuriosa och orientaliska snäckor. Pumpkrönet, i glas från 1900-talets andra hälft, hade ett utrop på 10 000 kr hos Helsingborgs Auktionskammare. Klubban slog vid 8 500 kr.

NÄR ART DÉCO-STILEN var på topp fick alla möjliga inredningsdetaljer en snäckform. Som det här brödstället i sterlingsilver formgivet 1927 av Gustav Pedersen, monogramstämplat och med Georg Jensens stämpel. Crafoord i Lund värderade brödstället till 10 000 kr när det skulle säljas för två år sedan. Den lycklige vinnaren fick gå lite högre. Slutnotan hamnade på 11 353 kr plus avgifter.

ELEGANT VÄGGLAMPETT I form av en snäcka i försilvrad metall för två ljuspunkter. Vägglampen från 1920/30-tal med charmig patina klubbades för 2 000 kr (3 000) på Stockholms Auktionsverk Globen i fjol.